

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

O'quv ishlari bo'yicha prorektor v.v.b.
I.S.Zayniddinov
2024 yil "06" 09

JAHON SIVILIZATSIYALARI TARIXI (Tanlov fan)

(fanning to'liq nomi)

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Bilim sohasi:	100000-Gumanitar
Ta'lim sohasi:	110000-Pedagogika
Magistratura mutaxassisliklari:	70111101- Ijtimoiy-gumanitar fanlarni o'qitish metodikasi (Tarix) yanvar

Navoiy – 2024

Jahon sivilizatsiyalar tarixi	Tarix fan
JST2405	
2024 yil	IV
O'quv yili:	Ta'lim shakli: kunduzgi
	Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:
	Ma'ruza 20
	Ulotlar 40
	Ulotlar -
	Ulotlar -
	qil ta'lim 90
	Hafalik auditoriya soati: 4 soat
	5
q	inthon
	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

Fanni o'qitishdan maqsad – "Jahon sivilizatsiyalar tarixi" fanning asosiy maqsadlari magistrlarga dunyo sivilizatsiyalarining umuminsoniy asoslari, taraqqiyot darajasi va yutuqlari haqida chuqur bilim va ko'nikmalarni hosil qilish, ularni vatandoshlar, umuminsoniy g'oyalarga sadoqat ruhida madaniyati qilib tarbiyalash, sivilizatsiyalarning rivojlanish bosqichlari va muammolari, ularga bag'ishlangan ilmiy tadqiqotlar bilan tanishtirish.

Fanning vazifasi - magistratura talabalariga insoniyatning buyuk sivilizatsiyalar: Sumer va Akkad, Misr, Xitoy, Hindiston, Yunoniston, Rim, shuningdek, Arab va Rossiya madaniyatlarining o'zaro bog'liqligi va o'ziga xosligini tahlil etish orqali eng g'adimgi davrdan hozirgi zamonaviy axborotlashgan

	jamiyatgacha bo'lgan davrni kompleks tarzda o'rganish hamda ularga sivilizatsiyaviy yondashuv asosida tarixiy jarayonlarga yangicha munosabatni, davrlashtirish masalalarini, ular bo'yicha tayyorlangan ilmiy, o'quv-uslubiy adabiyotlar tahlilini o'rgatish hamda fanda erishilgan yangiliklar va yutuqlar bilan tanishtirishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
	O'zbekiston etnografiyasi (O'EGT105)
	M

Ta'lim natijalari (TN)	
	<i>h</i>
	Jahon sivilizatsiyalari tarixi fani predmeti, maqsad va vazifalari; tarix kursining davrlashtirish prinsiplari;
	Jahon sivilizatsiyalari va ularning xususiyatlari; davlat uyushmalari, shahar-davlat va davlat birlashmalari;
TN5	turli tarixiy davr va bosqichlarda jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy
TN6	davlatlarning ichki va tashqi siyosati;
TN7	xalqaro munosabatlar;
TN8	ijtimoiy harakatlar to'g'risida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i> ;
TN9	tarixiy jarayonlar tasnifi;
TN10	ijtimoiy hodisalarni taqqoslash va ilmiy xulosa chiqarish;
	<i>Ko'nikmalar Jixatidan:</i>
11	tarixiy voqealarni tadqiq etish;
12	ijtimoiy jarayonlarni dialektik o'rganish;
13	voqealarning tarixiy asoslarini tahlil qilish bo'yicha <i>ega bo'lishi kerak</i> .

- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

- a) **5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
  - fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
  - fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
  - fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
  - berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
  - konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
  - mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
  - fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
  - fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
  - tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;
- b) **4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
  - fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
  - fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
  - fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
  - fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
  - fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
  - fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- v) **3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
  - fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
  - bayon qilish ravon bo'lmasa;
  - fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
  - fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
- g) **quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:**
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilgan bo'lsa;
  - fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
  - fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
  - fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
  - fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;

Mustaqil ta'lim (MT)		
IV semestr		Soat
1	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish, adabiyotlar bilan ishlash;	45
2	Mavzu bo'yicha shaxsiy fikrni tanqid, publitsistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish	5
3	Ma'ruza tayyorlash	5
4	Glossariy tuzish	5
5	Individual va jamoaviy o'quv loyihasini tuzish	5
6	Keys-topshiriqlarni bajarish	5
7	Multimediali taqdimotlar yaratish	5
8	Maqola tayyorlash	5
9	Infografika tuzish;	5
		90

Fanga oid asosiy darsliklar, o'quv uslubiy ma'lumotlar va internet jahon axborot tarmog'i resurslari

1	Mirziyoev Shavkat Miromonovich. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantamali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq /
2	SH.M. Mirziyoev. – Toshkent: O'zbekiston, 2016. - 56 b. Mirziyoev SHavkat Miromonovich. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza, 2017 yil 14 yanvar / SH.M. Mirziyoev. – Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 104 b.
3	Mirziyoev SHavkat Miromonovich. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantamali marosimdagi ma'ruza. 2016 yil 7 dekabr / SH.M. Mirziyoev. – Toshkent: "O'zbekiston", 2017. – 48 b.
4	Mirziyoev SHavkat Miromonovich. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Mazkur kitobdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoyevning 2016 yil 1 noyabrdan 24 noyabrga qadar Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o'tkazilgan saylovoldi uchrashuvlarida so'zlagan nutqlari o'rin olgan. /SH.M. Mirziyoev. – Toshkent: "O'zbekiston", 2017. – 488 b.
5	O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI. O'zbekiston respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarini to'plami, 2017 y., 6-son, 70-moddaj)

Taba'ning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda

qo'yidagi mezonlar tavsifa etiladi:

a) 100-90 ball olish uchun taba'ning bilim darajasi quyidagilarga javob

berishi lozim:

- Taba'ning mohiyati va mazmunini to'liq yoritish o'sha;
- Taba'ni mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xarakter va xarakteristikalar yo'l qo'yilmas;
- Fan bo'yicha mavzu materialining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lish;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etish o'sha;
- Fan doirasida mavzu aniq va to'liq javob berish o'sha;
- konseptga puxta tayyorlangan bo'lish;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajarish o'sha;
- Taba'ni tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirish o'sha;
- Taba'ni tegishli mavzularidan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirish o'sha;
- Taba'ni tegishli mavzularni shartlay bilsa;

b) 89-70 ball olish uchun taba'ning bilim darajasi quyidagilarga javob

berishi lozim:

- Taba'ning mohiyati va mazmunini tushungan, Taba'ni mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy xarakteristikalar yo'l qo'yilmas;
- Taba'ning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lish;
- Fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'qish davrida doirada bajarish;
- Fan bo'yicha berilgan savollarga to'liq javob berish o'sha;
- Fan bo'yicha konseptni puxta shakllantirish o'sha;
- Fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarish o'sha;
- Taba'ni tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirish o'sha;

v) 69-60 ball olish uchun taba'ning bilim darajasi quyidagilarga javob

berishi lozim:

- Fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lish;
- Taba'ni mavzularni to'liq yoritish, bayon qilishda ayrim xarakteristikalar yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lish;
- Fan bo'yicha savollarga muvofiq va chalg'ish javob berish o'sha;
- Fan bo'yicha ma'nio puxta shakllantirilmagan bo'lish;

g) quyidagi hollarda taba'ning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi mumkin:

- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorlik ko'rsatilmagan bo'lish;
- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lish;

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Axmedov B. Tarixdan saboqlar. -T.: O'qituvchi, 1994.
 2. Gostimov E. Jahon tarixi. Qadimgi va o'rta asrlar davri. Darslik. T. TDPU, 2013.
 3. Rajabov R. Jahon sivilizatsiyalari tarixi. T.2010 yil.
 4. Rajabov R. Qadimgi dunyo tarixi. O'qituvchi, 2009.

1. Tigrec, Robert. Word Together, Word Apart: A. W.W. Norton, USA, New York, 2008. 978-0-393-11968-8.
 2. Matkovich G. «Arxeologiya po sledam legend i mitov», M. «Vecher» 2006.
 3. «Istoriya Drevnego Vostoka», Podred. Kuzishina, M. «Vostok» 2003.
 4. Rajabov R. Qadimgi dunyo tarixi. Xrestomatiya. - T.: Navoiy Davlat pedagogika instituti, 2008.
 5. Istoriya Drevnego Rimn» Podred. V.I.Kuzishina, M. «Vostok» 2002.
 6. «Xrestomatiya po istorii drevnego mira» Podred. N.I.Mikhailovskogo, Minsk, «Beloruskaya ensiklopediya» 2003.
 7. «Istoriya drevnego Vostoka» Podred. V.I.Kuzishina, Teksta i dokumenta. M. «Vostok» 2002.
 8. Martinov A.I., Shter Y.A. «Metody arxeologicheskogo issledovaniya», M. «Vostok» 2002.
 9. Nepomnyashiy N.N. «100 velikix zagadok istorii» M., «Vecher» 2004.
 10. Varakin A., Zdanovich L. «Iz ym ischeznuvshix sivilizatsiy» M., RIPOL klassik 2004.
 11. «7 chudes sveta», Rostov na Donu, «Feniks» 2006.
 12. «Vostok» M., «Bolshaya Rossiyskaya ensiklopediya», 2003.
 13. Piter Tomkins «Tayni velikoy piramidy Xeposa» M., Setropolitgat, 2005.
 14. Krasin M.Y. Pribalika mejdu Sialinom i Gidrom, M., «Vecher» 2004.
 15. Nepomnyashiy N.N. 100 velikix zagadok istorii M., «Vecher» 2004.
 16. Neitdinov E. Ponceareva I. Novaya istoriya (I period) «Istoriya-molva», 2009.
 17. Novaya istoriya stran Azii i Afriki. Podred. A.M.Rodrigesa, Chast-I, M., «Vladok», 2004.
 18. Valter Raushter «Gindenburg» M., «Ladomir» 2003.
 19. Vseimnaya istoriya. M., «Bolshaya Rossiyskaya ensiklopediya», 2003.
 19. Nepomnyashiy N.N. 100 velikix zagadok istorii M., «Vecher» 2004.
 20. Krasin M.Y. Pribalika mejdu Sialinom i Gidrom, M., «Vecher» 2004.
 21. Novaya istoriya stran Evropey i Ameriki. Chast-I, M., «Vladok» 2003, Uchebnik dlya VIUzov.

Axborot manbasi

www. idpu. Uz
 www. pedagog. uz
 www. ziyonet. uz
 www. Edu. uz
 idpu-INTRANET. Ped
 www. Vindex. ru
 www. Rambler.ru